

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішення двадцять третьої сесії

обласної ради сьомого скликання

від 12 травня 2020 року № 13-23/VII

ПРОГРАМА
протидії незаконним рубкам лісів і
діяльності нелегальних деревообробних
пунктів у Чернігівській області
на 2020-2024 роки

ЗМІСТ

1. Паспорт Програми протидії незаконним рубкам лісів і діяльності нелегальних деревообробних пунктів у Чернігівській області на 2020-2024 роки	3
2. Загальні положення.....	4
3. Визначення проблеми, на розв’язання якої спрямована Програма.....	5
4. Мета Програми.....	6
5. Обґрунтування шляхів і засобів розв’язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання	6
6. Перелік завдань, заходів Програми та результативні показники.....	7
7. Напрями діяльності та заходи Програми.....	8
8. Координація та контроль за ходом виконання Програми.....	9
9. Додаток 1 «Напрями та перелік завдань і заходів Програми протидії незаконним рубкам лісів і діяльності нелегальних деревообробних пунктів у Чернігівській області на 2020-2024 роки »	10
10. Додаток 2 «Ресурсне забезпечення Програми протидії незаконним рубкам лісів і діяльності нелегальних деревообробних пунктів у Чернігівській області на 2020-2024 роки »	12

ПАСПОРТ

Програми протидії незаконним рубкам лісів і діяльності нелегальних деревообробних пунктів у Чернігівській області на 2020-2024 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Обласна державна адміністрація
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення програми	Розпорядження голови облдержадміністрації від 14.02.2020 № 91 «Про розроблення проекту Програми протидії незаконним рубкам лісів і діяльності нелегальних деревообробних пунктів у Чернігівській області на 2020-2024 роки», Лісовий кодекс України, закони України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд», «Про рослинний світ», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
3.	Розробник програми	Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської облдержадміністрації
4.	Співрозробники програми	Державна екологічна інспекція у Чернігівській області Чернігівське обласне управління лісового та мисливського господарства
5.	Відповідальний виконавець програми Співвиконавці програми	Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської облдержадміністрації Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Чернігівської облдержадміністрації Державна екологічна інспекція у Чернігівській області Чернігівське обласне управління лісового та мисливського

		господарства
6.	Учасники програми	Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської облдержадміністрації Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Чернігівської облдержадміністрації Державна екологічна інспекція у Чернігівській області Чернігівське обласне управління лісового та мисливського господарства Райдержадміністрації Міські ради Чернігова, Ніжина, Новгород-Сіверського, Прилук Сільські, селищні, міські ради об'єднаних територіальних громад
7.	Термін реалізації програми	2020-2024 роки
8.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні програми	обласний бюджет
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього:	1000 тис. грн.
	коштів обласного бюджету	1000 тис. грн.

Програма протидії незаконним рубкам лісів і діяльності нелегальних деревообробних пунктів у Чернігівській області на 2020-2024 роки

1. Загальні положення

Програма протидії незаконним рубкам лісів і діяльності нелегальних деревообробних пунктів у Чернігівській області на 2020-2024 роки (далі – Програма) розроблена на підставі ст. 25, 30 Лісового кодексу України, ст. 5, 6 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», ст. 11 Закону України «Про природно-заповідний фонд», ст. ст. 6, 26 Закону України «Про рослинний світ», ст. ст. 5,6 Закону України «Про основні засади

державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», відповідно до розпорядження голови Чернігівської обласної державної адміністрації від 14.02.2020 № 91 «Про розроблення проекту Програми протидії незаконним рубкам лісів і діяльності нелегальних деревообробних пунктів у Чернігівській області на 2020-2024 роки», з метою реалізації державної політики щодо охорони та відтворення лісів, рослинного світу і природно-заповідного фонду області, попередження та виявлення правопорушень у сфері лісокористування.

2. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Програма

Незаконна рубка лісів та збут деревини, розкрадання і контрабанда лісоматеріалів є серйозною проблемою як для області, так і для України в цілому. Несанкціоноване знищення лісів та зелених насаджень наразі створює значну загрозу рослинному світу. Реальний обсяг незаконних рубок значно перевищує офіційно зафіксований, що логічно призводить до злочинно нераціонального використання цього природного ресурсу.

На сьогодні ситуація стосовно незаконних рубок на територіях лісового фонду, полезахисних лісосмуг, інших лісонасаджень, що склалася в області, потребує більш дієвого контролю з боку всіх органів виконавчої влади, зокрема контролюючих та правоохоронних.

Наявність новітньої техніки та електронно-цифрових пристроїв дозволяють порушникам природоохоронного законодавства непомітно та безкарно проводити незаконні рубки навіть у темну пору доби. Для вивезення деревини застосовують потужну техніку, оснащену спеціальними пристроями та засобами, які дозволяють злочинцям бути мобільними та залишатися непоміченими, як наслідок – область отримує збитки, а правопорушники уникають відповідальності.

Варто зазначити, що з іншого боку техніко-технологічне оснащення працівників державних контролюючих природоохоронних органів залишається недостатнім для належної організації заходів з виявлення незаконних рубок лісових насаджень та інших порушень у сфері лісокористування, а також для їх фіксації при формуванні доказової бази. Таким чином держава і порушники знаходяться в нерівних умовах, при цьому завдаються значні збитки як екосистемі області, так і державі в цілому.

За 2017-2019 роки сума розрахованих збитків, завдана лісовому господарству області в результаті незаконних рубок лісових насаджень склала понад 58,6 млн грн, в тому числі за 2019 рік – 8,3 млн гривень.

Слід відмітити, що мова йде лише про виявлені порушення природоохоронного законодавства.

Таким чином, в області існує потреба в удосконаленні методів й інструментів боротьби з незаконними рубками лісів та протидії незаконному обігу деревини.

Крім того, необхідно активізувати проведення серед населення області інформаційно-роз'яснювальної кампанії щодо недопущення вказаних правопорушень та залучення громадськості до процесу боротьби з ними.

Фінансове забезпечення Програми здійснюється за рахунок коштів обласного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством. Обсяги фінансових ресурсів обласного бюджету та напрямки їх використання визначаються в залежності від потреби, фінансових можливостей бюджету та із дотриманням вимог статті 85 Бюджетного кодексу України.

3. Мета Програми

Метою Програми є удосконалення методів та прийомів в організації роботи з протидії незаконним рубкам лісових насаджень і нелегальному обігу деревини на території Чернігівської області; активізація інформаційно-просвітницької роботи з профілактики та зниження рівня порушень природоохоронного законодавства у сфері лісокористування.

4. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання

Для забезпечення на території області законного та раціонального використання лісових ресурсів, організації заходів з недопущення незаконних рубок зелених насаджень, діяльності нелегальних деревообробних пунктів, виявлення правопорушень у сфері лісокористування та притягнення до відповідальності винних осіб існує необхідність підвищення рівня реагування та контролю з боку природоохоронних органів виконавчої влади, в тому числі Державної екологічної інспекції у Чернігівській області, Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства і підпорядкованих йому підприємств, а також правоохоронних органів.

Зокрема, необхідно вдосконалити наявну систему методів та прийомів в організації роботи з протидії незаконним рубкам лісових насаджень і нелегальному обігу деревини шляхом покращення техніко-технологічного оснащення державних інспекторів з охорони навколишнього природного середовища області, представників лісової охорони постійних лісокористувачів Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства. Це сприятиме підвищенню оперативності реагування на вищевказані правопорушення, дозволить їх фіксувати при формуванні доказової бази для притягнення злочинців до відповідальності.

Крім того, аби консолідувати спільні зусилля громадськості та органів виконавчої влади, необхідно активізувати проведення широкої інформаційно-просвітницької кампанії щодо дотримання населенням вимог природоохоронного законодавства та заходів реагування на правопорушення у сфері лісокористування, а також нелегального обігу деревини.

Розпорядженням голови облдержадміністрації від 31.01.2020 № 58 створено штаб з координації роботи з протидії незаконним рубкам лісів та діяльності нелегальних деревообробних пунктів (далі – Штаб). Окрім фахівців профільних обласних підрозділів і служб, правоохоронних органів, до складу Штабу включені представники активної громадськості з більшості районів області, які виявили бажання долучитися до його роботи. Реалізація заходів

Програми здійснюватиметься з урахуванням пропозицій з розв'язання проблемних питань у сфері лісокористування області, матеріалів та рішень Штабу.

Виконання заходів Програми розраховано на I етап – на 2020-2024 роки. Орієнтовні обсяги фінансування Програми – 1000 тис. гривень (визначені в Додатках 1, 2). Головним розпорядником коштів визначається Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації. Матеріальні цінності, придбані в рамках виконання Програми, Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації передає Державній екологічній інспекції у Чернігівській області, Чернігівському обласному управлінню лісового та мисливського господарства згідно з актом прийому-передачі матеріальних цінностей на підставі наказу директора Департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації. Перелік матеріальних цінностей, що будуть придбаватися в рамках Програми, визначається виконавцями та погоджується головою (профільним заступником голови) обласної державної адміністрації в залежності від потреби. Джерелом фінансування заходів Програми є обласний бюджет.

5. Перелік завдань, заходів Програми та результативні показники

Основними завданнями Програми є:

- розроблення нових, удосконалення наявних методів та прийомів в організації роботи з протидії незаконним рубкам лісових насаджень і нелегальному обігу деревини на території області;
- підвищення ефективності роботи мобільних груп з виявлення та реагування на правопорушення у сфері лісокористування, до яких залучаються державні інспектори з охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області, представники лісової охорони постійних лісокористувачів, правоохоронних органів, громадські інспектори з охорони довкілля;
- підвищення рівня відповідальності за незаконне знищення або збут лісових насаджень, діяльність нелегальних деревообробних пунктів шляхом здійснення фіксації вказаних правопорушень для формування доказової бази;
- проведення інформаційно-просвітницької роботи серед населення з профілактики правопорушень природоохоронного законодавства у сфері лісокористування;
- залучення представників громадськості до боротьби з незаконними рубками лісів та нелегальним обігом деревини на території області;
- підвищення оперативності отримання інформації про виявлені правопорушення у сфері лісокористування та подання її до правоохоронних органів;
- здійснення моніторингу стану лісів та зелених насаджень;
- підвищення рівня взаємодії між органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, контролюючими та правоохоронними органами в частині профілактики правопорушень у сфері лісокористування та спільних дій з протидії незаконним рубкам лісів і нелегальному обігу деревини.

Результативні показники Програми:

- охоплення інформаційно-роз'яснювальною кампанією стосовно дотримання вимог законодавства у сфері лісокористування серед населення 100 % території області (щороку);
- підготовка не менше 20 аналітично-інформаційних публікацій для висвітлення на офіційних сайтах учасників Програми, в засобах масової інформації (не менше 4 публікацій на рік);
- придбання не менше 20 одиниць спеціальних засобів та обладнання для підвищення рівня ефективності роботи державних інспекторів з охорони навколишнього природного середовища області, представників лісової охорони постійних лісокористувачів Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства;
- збільшення кількості виявлених правопорушень у сфері лісокористування, в тому числі шляхом застосування спеціальних пристроїв та обладнання;
- забезпечення притягнення до відповідальності порушників природоохоронного законодавства за незаконні вирубки лісових насаджень та нелегальний збут деревини, зокрема завдяки фіксації правопорушень спеціальними пристроями і засобами для формування доказової бази.

Оцінкою ефективності Програми стануть показники кількості виявлених правопорушень у сфері лісокористування та нелегального обігу деревини, переданих до правоохоронних органів для відкриття кримінальних проваджень відповідних матеріалів, притягнення до відповідальності винних осіб та суми стягнутих за нанесення збитків коштів.

6. Напрями діяльності та заходи Програми

Діяльність Програми спрямована на збереження лісових насаджень, зокрема недопущення незаконних рубок лісів та нелегального обігу деревини, забезпечення контролю за використанням лісових ресурсів та дотримання вимог природоохоронного законодавства у сфері лісокористування, підвищення екологічної свідомості населення області.

Напрями діяльності Програми:

- проведення інформаційно-роз'яснювальної кампанії серед населення області щодо дотримання вимог природоохоронного законодавства у сфері лісокористування;
- запобігання незаконним вирубкам лісових насаджень та нелегальному обігу деревини.

Основні заходи Програми:

- проведення брифінгів, круглих столів, організація виступів у засобах масової інформації, висвітлення на офіційних вебсайтах органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування інформаційних матеріалів з питань дотримання вимог природоохоронного законодавства у сфері лісокористування, в тому числі на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду;

- придбання спеціальних технічних засобів і пристроїв для підвищення рівня ефективності заходів контролю за дотриманням вимог природоохоронного законодавства у сфері лісокористування та протидії незаконному обігу деревини на території області.

Перелік заходів Програми викладено у Додатку 1.

7. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Функції з координації виконання заходів Програми покладаються на Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації (далі – Департамент).

Звіт про виконання заходів Програми співвиконавці подають щороку до 20 січня Департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації для узагальнення.

Узагальнений звіт про стан реалізації Програми Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації подає до обласної державної адміністрації та обласної ради щороку до 20 лютого.

Контроль за виконанням Програми покладається на постійну комісію обласної ради з питань агропромислового комплексу, екології, природокористування та земельних відносин.

Директор Департаменту екології та
природних ресурсів облдержадміністрації

 К.В. Сахневич